

Viestintä ja kielitietoisuus työyhteisössä

Euroopan unionin
osarahoittama

Tavoitteet

1. Parantaa arjen kommunikaatiota ja yhteisymmärrystä monikielisissä tiimeissä.
2. Lisätä ymmärrystä kielitietoisuuden merkityksestä ja sen käytännön soveltamisesta työyhteisössä.
3. Auttaa varmistamaan yhteisen ymmärryksen ja hyvän tiedonkulun.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Agenda

Osa 1. Työnantajan ja työkavereiden merkitys kansainvälisen työntekijän kielen kehityksessä

Osa 2. Mitä ovat kielitietoisuus ja selkokieli ja miksi ne ovat tärkeitä?

Osa 3. Viestintä monikielisessä työyhteisössä

- Esimerkit
- Keskusteluharjoitus

Euroopan unionin
osarahoittama

Työtavat

- Luodaan turvallinen paikka oppia ja keskustella.
- Keskustelemme sekä pienryhmissä että yhdessä.
- Kaikki saavat osallistua keskusteluun.
- Kuuntelemme muita.
- Kunnioitamme erilaisia ajatuksia, ideoita ja mielipiteitä.
- Jaamme tietoa ja autamme muita oppimaan.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Osa 1

Työnantajan ja
työkavereiden
merkitys
kansainvälisen
työntekijän kielen
kehityksessä

Työyhteisöllä on merkittävä rooli kansainvälisen työntekijän kielitaidon kehittämisessä

“Monissa työtehtävissä pääsee alkuun myös kehittyvällä kielitaidolla.”

- Johanna Larsson, Projektipäällikkö ja kansainvälisen työvoiman asiantuntija, Kauppakamari

Lähde: Kauppakamari (2024)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

1/2024, Teemajutut

Suomen kieli karttuu vauhdilla työn ohessa

Maahanmuuttajataustaiset työntekijät oppivat hyvin suomea, kun työpaikalla kannustetaan ja annetaan kielen oppimiseen mahdollisuus. Kolme yritystä kertoo, miksi kieliopintojen tukeminen kannattaa.

Miksi työnantajalla ja työkavereilla on tärkeä rooli kielen kehityksessä

- Kielen oppiminen tapahtuu työpaikan arjessa – vuorovaikutuksessa, ei vain kielikurssilla.
- Työkaverit tukevat oppimista, kun he puhuvat selkeästi, toistavat tarvittaessa ja varmistavat yhteisen ymmärryksen.
- Työnantaja voi luoda ilmapiirin, jossa on lupa kysyä, harjoitella ja tehdä virheitä.
- Kielen kehitys on koko työyhteisön yhteinen tavoite – se parantaa yhteistyötä, turvallisuutta ja yhteenkuuluvuutta.

Lähteet: Satakielikuukausi; Kielibuusti (Haettu: 2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työnantajalla ja työkavereilla on tärkeä rooli kielen kehityksessä

- Kielen oppiminen tapahtuu työtä tehdessä – vuorovaikutus arjessa ratkaisee, pääseekö kielitaito kehittymään

Työnantaja voi

- Linjata kielikäytännöistä
- Asettaa odotuksia ja tavoitteita kielen kehittymiselle
- Mahdollistaa kielikoulutuksen tai työajalla harjoittelun
- Nimetä tukihenkilön/kielikummin
- Näyttää esimerkkiä kielen oppimisen tukemisessa ja rohkaisemisessa

Työkaverit tukevat oppimista, kun he

- ottavat mukaan keskusteluun
- eivät heti vaihda kieltä pois suomesta
- puhuvat selkeästi ja yksinkertaisesti
- toistavat tarvittaessa
- antavat aikaa vastata ja auttavat puheen muotoilussa
- selittävät ammattisanastoa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lähteet: Satakielikuukausi; Kielibuusti (Haettu: 2025)

Mistä tietää, että kaikki ymmärtävät riittävästi?

Työ on sujuvaa ja virheiden määrä vähenee. Työntekijät tietävät täsmälleen, mitä heiltä odotetaan ja mikä on toivottu työn lopputulos

Kun kaikki ymmärtävät työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja toimintamallit, riskit tapaturmille ja tuotannon keskeytyksiin vähenevät; voi keskittyä olennaiseen

Yhteisöllisyys, luottamus ja työilmapiiri paranevat, kun kaikki pysyvät mukana. Vieraskieliset työntekijät voivat osallistua täysipainoisesti

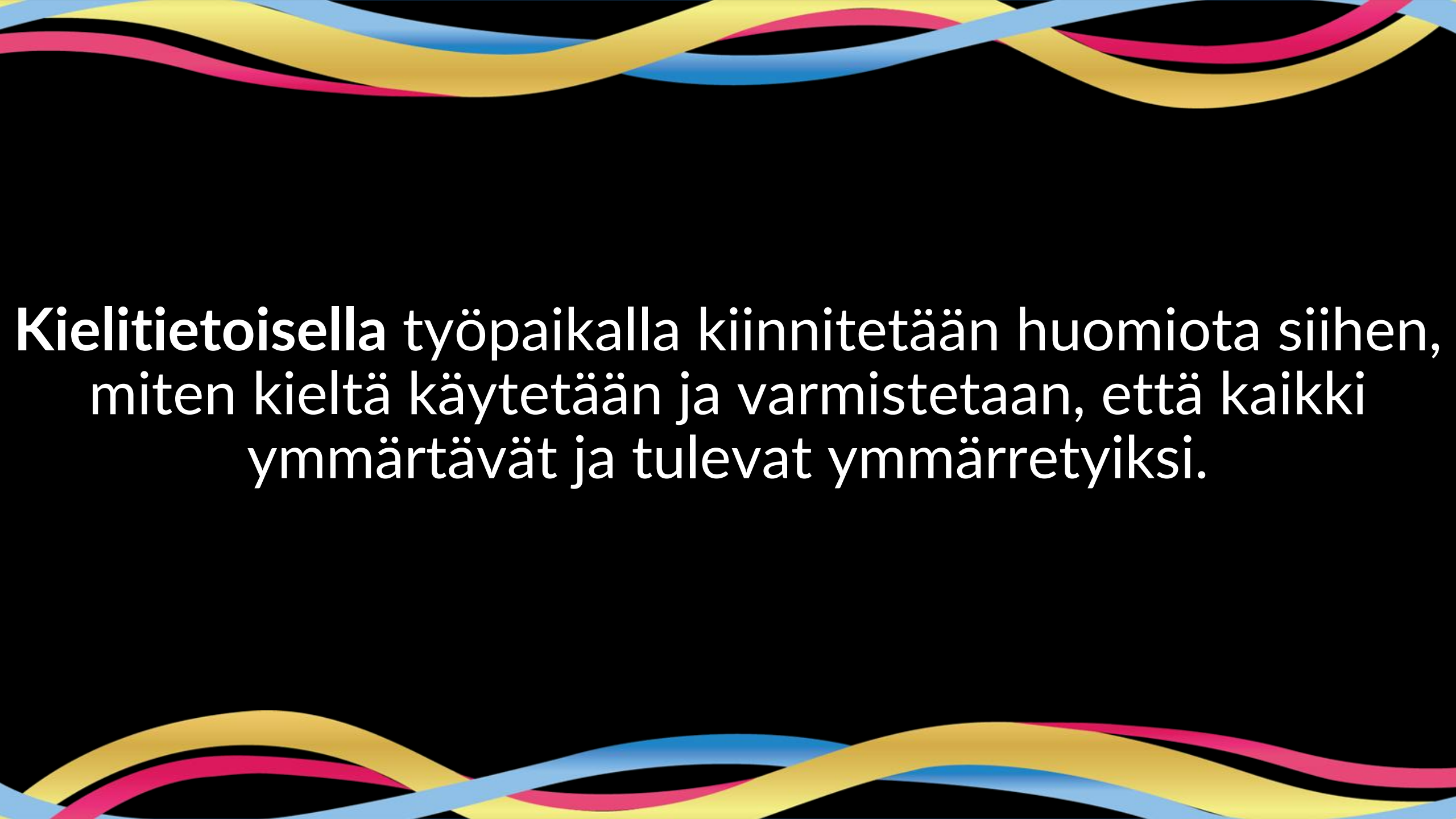
Euroopan unionin
osarahoittama

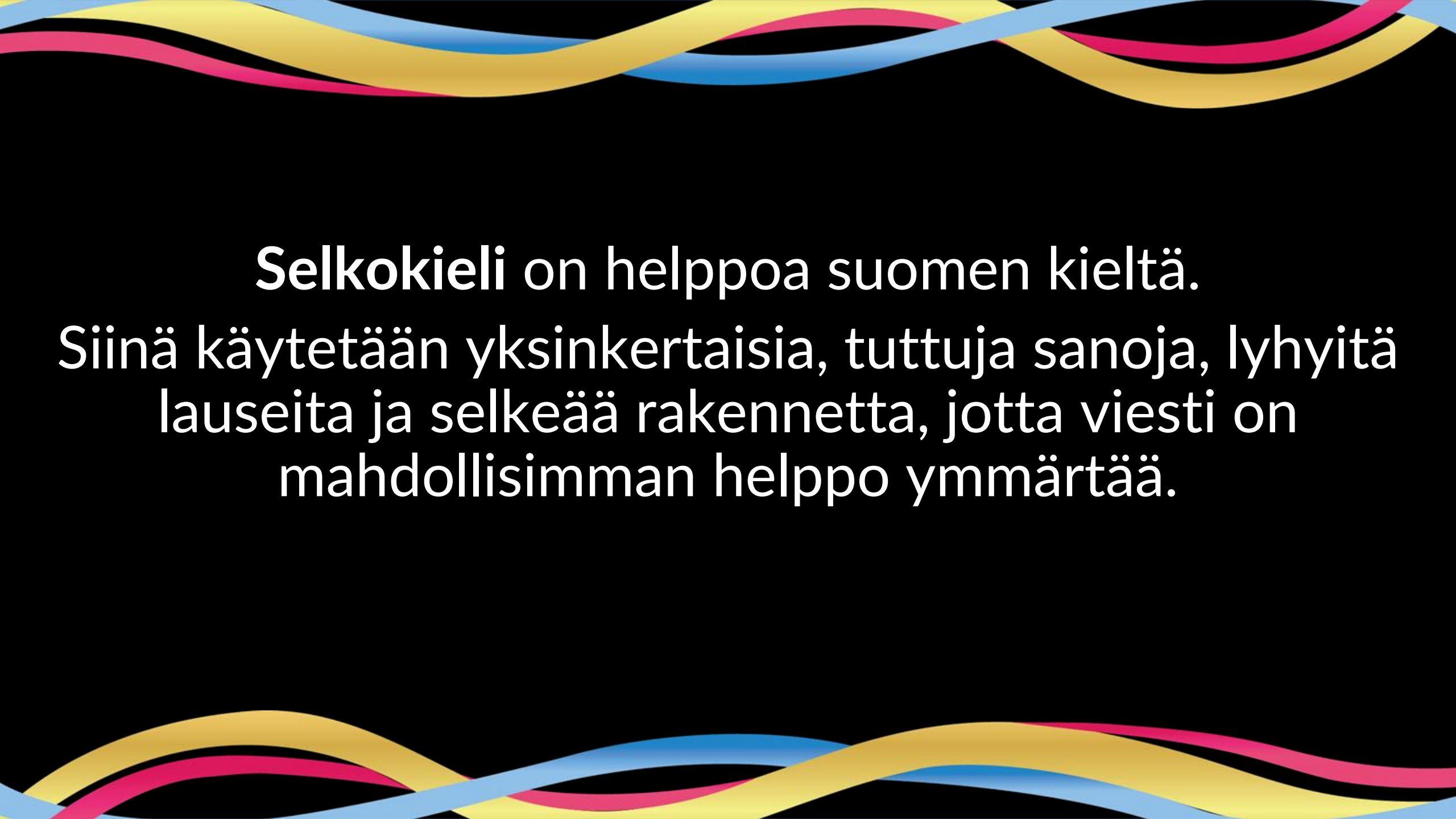
Osa 2

Mitä ovat
kielitietoisuus ja
selkokieli ja miksi ne
ovat tärkeitä?

Kielitietoisella työpaikalla kiinnitetään huomiota siihen, miten kieltä käytetään ja varmistetaan, että kaikki ymmärtävät ja tulevat ymmärretyiksi.

Selkokieli on helppoa suomen kieltä.

Siinä käytetään yksinkertaisia, tuttuja sanoja, lyhyitä lauseita ja selkeää rakennetta, jotta viesti on mahdollisimman helppo ymmärtää.

Selkokielen ominaispiirteitä

- **Sanasto:** Tavallisia ja konkreettisia sanoja
- **Rakenne:** Lauseet ovat lyhyitä ja rakenteeltaan helppoja, niissä on selkeä tekijä + teko
- **Sisältö:** Tärkeät asiat kerrotaan suoraan, ja tarpeeton tieto karsitaan.
- **Ulkoasu:** Selkeä, väljä ja usein kuvitettu tai esitetty luettelona

Lähde: Selkokeskus.fi

Yleiskielinen: Mahdolliset epäkohdat on tärkeää tuoda esiin proaktiivisesti, jotta ne eivät eskaloitu.

Selkokieline: Työpaikalla pitää kertoa ongelmista heti. Silloin ne eivät kasva isoiksi.

Yleiskielinen: Työnantaja tukee työntekijöiden kielitaidon kehittymistä erilaisin koulutuksin.

Selkokieline: Työnantaja järjestää kielikoulutusta työntekijöille.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kielitietoisia käytäntöjä

Kielikäytännöistä sopiminen eri tilanteissa (esim. asiakkaat, kahvitauot)

Tekemisen näyttäminen ja selittäminen ääneen

Työntekijöiden ohjeistaminen tukemaan toisiaan kielen oppimisessa (esim. kärsivällisyys puheen muotoilussa, ei vaihdeta heti pois suomesta)

Ajan ja tuen antaminen puhumiselle

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Osa 3

Viestintä
monikielisessä
työyhteisössä

Missä tilanteissa ja kanavissa viestitään?

Elämme ympäristössä, jossa tietoa tulvii monesta suunnasta.
Myös työpaikoilla viestintää tapahtuu lukuisissa virallisissa ja epävirallisissa kanavissa.

Mikä ovat tärkeimpiä kanavia, joissa liikkuvaa tietoa kaikkien tulisi pystyä seuraamaan?

Viralliset kanavat/tilanteet:

- Sähköpostit, suunnitellut keskustelut, palaverit, raportit, esitykset, verkkosivut, yrityksen materiaalit, oppaat ja työohjeet, ilmoitustaulu, työvuorolistat, intranet jne.

Epäviralliset kanavat/tilanteet:

- Sähköpostit, keskustelut kasvokkain, chatti (Teams/Slack/Whatsapp jne.), puhelut, jne.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lähde: Karen Collins (2012) *Exploring Business* (mukautettu)

Mitä kaikkea kannattaa kääntää tai ilmaista selkokielellä?

**Turvallisuus-
ohjeet**

Työohjeet

**HR-
käytännöt**

Lähde: duunitori.fi (mukautettu)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Muutamia vinkkejä, miten varmistaa, että ohjeet ymmärretään paremmin?

Ohjeiden
toistaminen omiin
sanoihin

Selkokielen ja
synonyymien
käyttäminen

Pitkien
yhdyssanoja ja
puhekielen
välttäminen

Useamman
kielen
hyödyntäminen

Euroopan unionin
osarahoittama

Miten käsitellä väärinymmärryksiä?

Aikomus

Mitä itse ajattelet tai tunnet keskustelun aikana?

Vaikutus

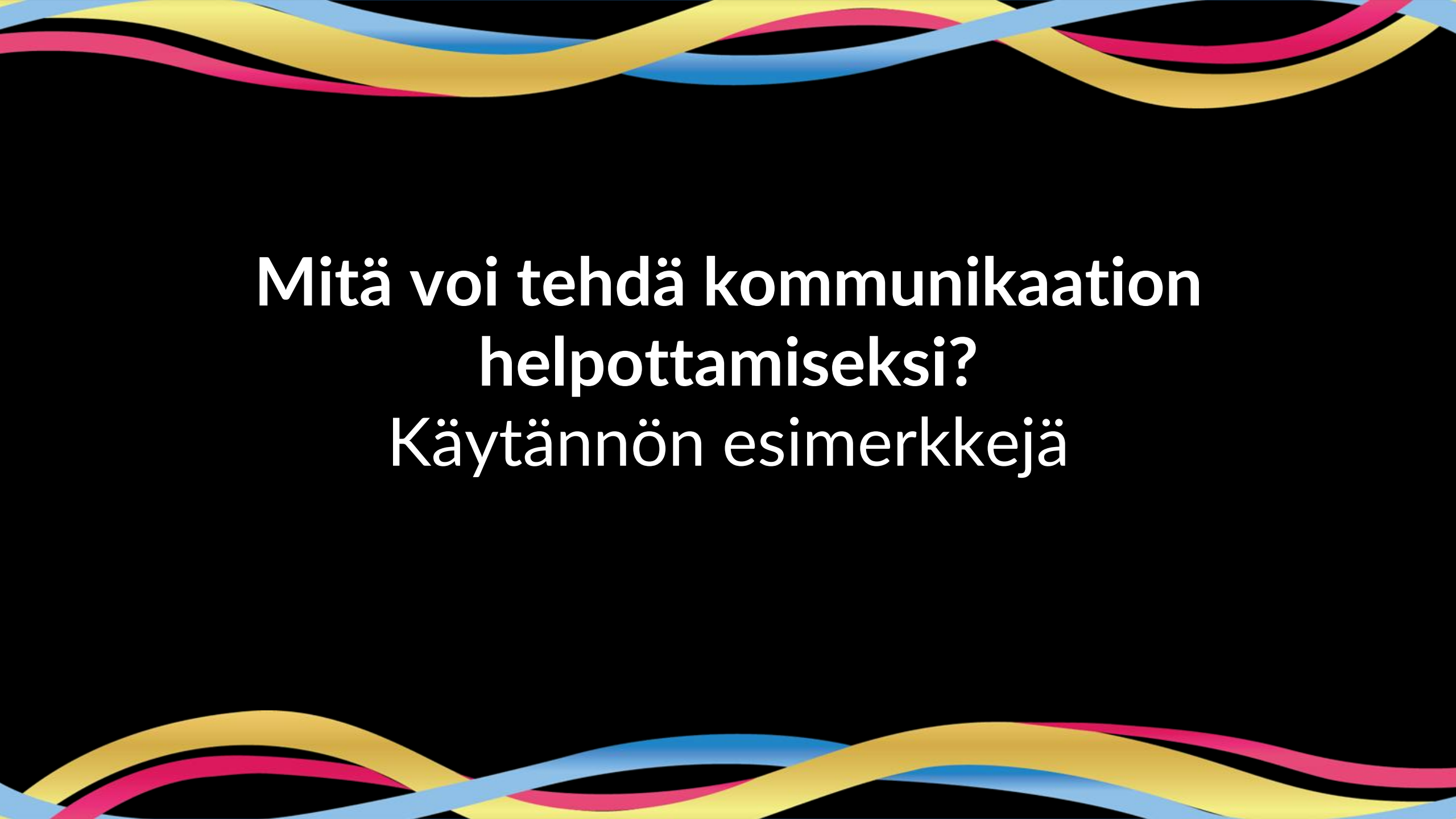
Mitä tunteita sanasi tai tekosi aiheuttivat

- Aikomus-vaikutus -malli kuvaa eroa sen välillä, mitä sanoillamme tarkoitamme ja mikä sanojemme vaikutus on kuulijaan
- Joskus toimiessamme tai puhuessamme tarkoituksemme voi olla hyvä, mutta vaikutus kuulijaan on kielteinen tai loukkaava
- Aikomus–vaikutus -malli auttaa tunnistamaan ja käsittelemään tilanteita, joissa johtajan tai kollegan hyvä aikomus ei johdakaan toivottuun lopputulokseen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Mitä voi tehdä kommunikation helpottamiseksi? Käytännön esimerkkejä

Miten tukea kielen kehitystä?

- **Kielivihko ja sanalistat**
Laaditaan tai hyödynnetään valmiita vihkoja, joissa on keskeiset sanat ja fraasit suomeksi sekä työntekijöiden omilla kielillä
- **Sanat ja kuvat työympäristöön**
Esineiden nimet tulostetaan ja asetetaan näkyviin: lusikat, haarukat, veitset – tai käytetään symboleja ja kuvia muistamisen tueksi.
- **Kieliparit ja mentorointi**
Muodostetaan pareja, joissa tuetaan toisen kielen oppimista arjen tilanteissa.
- **Kielitaitoa kahvitauolla**
Sovitaan, että kahvitauolla puhutaan suomea.

Lähteet: Satakielikuukausi; Kielibuusti (Haettu: 2025)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työkaluja viestintään monikielisille työpaikoille

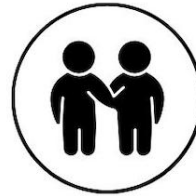
Sarjakuvat joilla kuvata työvaiheita tai työturvallisuusohjeita

Kylttien tai perusohjeiden käännökset näkyvällä paikalla

Työvaiheiden tsekkilistat tai sanalistat ammattisanastosta eri kielillä

Työparina työskentely tai kielikummi, jonka puoleen saa kääntyä pienissäkin kysymyksissä

Ohjeet työvaiheisiin ja ohjeisiin tabletilla, johon voi yhdistää videoita, eri kielille käännettyjä ohjeita sekä monivalintakysymyksiä testaamaan osaamista

QR-koodilla aukeavat ohjeet tai lyhyet videot (esim. itse tai työntekijöiden kuvaamat) tärkeistä työvaiheista, työturvallisuudesta ym.
Käännössovellukset ymmärryksen tukena.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Fraaseja ja vinkkejä monikieliseen kahvihuoneeseen

Phrases and tips for the multilingual break room

VINKKI 5

Jätä puheestasi pois turhat yksityiskohdat. Käytä tavallisia rakenteita.

VERTAA: Mikä sai sut muuttamaan Suomeen? – Miksi sä muutit Suomeen?

Vaikka ensimmäinen kysymys saattaa tuntua vähemmän tungettelevalta tavalta kysyä tällaista henkilökohtaista asiaa, kysymyksen muotoilu voi olla suomea oppivalle vaikeammin ymmärrettävä kuin miksi-kysymys.

Se on Espoon
luoteisosassa.

Se on Espoossa.

SYÖMINEN

EATING

Hei ootsä menos syömään?

Are you going to lunch?

Onpa pahaa kahvia!

This coffee is so bad!

Tuoksuupa hyvältä!

Mmm smells good!

Kuuntele nämä
fraasit täältä
Listen to these
phrases here

Fraaseja suomenoppijoille – Phrases to use in Finnish

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lähde: Kielibuusti (Haettu: 2025)

Tukea ja työkaluja kielenoppimiseen työpaikalla

- Miten järjestät monikielisen tilaisuuden?
- Kielitietoiset kokouskäytännöt.
- Kieliteknologian hyödyntäminen.
- Kielen harjoittelu sosiaalisissa tilanteissa.

Lähde: kielibuusti.fi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Työpaikan kielipolitiikan vaihtoehdot

1. Puhutaan englantia

Helppo, jos kaikki osaavat englantia.
Eroja kielitaidossa.

1. Puhutaan ja opitaan suomea

Tukee kiinnittymistä työelämään ja yhteisöön, mutta on kuormittavaa kielenoppijalle.
Osaaminen ei aina näy täysimääräisesti.

1. Toimitaan monikielisesti

Jokainen voi käyttää vahvinta kieltään joustavasti.
Vaatii suunnitelmallisuutta ja yhteisiä pelisääntöjä.

Lähde: kielibuusti.fi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Miten teknologiaa voi hyödyntää monikielisessä työarjessa?

Nopeat ohjeet arjessa – puhelimen käännössovelluksilla voidaan kääntää puhe tai teksti heti tilanteessa, kun yhteistä kieltä ei ole.

Palaverit ja keskustelut – automaattiset tekstitykset auttavat kaikkia seuraamaan ja ymmärtämään keskustelua omalla kielellä.

Perehdytys ja koulutus – videoihin voidaan lisätä automaattiset tekstitykset eri kielillä kustannustehokkaasti.

Sisäinen viestintä – viestintäsovellukset, kuten Guava HR, kääntävät viestit automaattisesti työntekijän omalle kielelle.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Tehtävä

Keskusteluharjoitus

1. Paritehtävä:

Avaa yrityksesi kotisivut.

Valitse sieltä yksi lause ja mieti yhdessä parin kanssa, miten sanoisit sen selkokielellä.

2. Keskustelkaa pienryhmissä seuraavista kysymyksistä:

- Mitkä kielitietoiset käytännöt tukevat monikielisen työyhteisön yhteistyötä?
- Missä asioissa omassa työyhteisössänne olisi parantamisen varaa?

Mitä otan mukaani ja mihin voin tarttua heti arjessa?

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kiitos!

Materiaalin on Kareva-hankkeelle tuottanut Inklusiiv Oy.
Hankkeessa julkaistua materiaalia ei saa hyödyntää kaupallisiin tarkoituksiin.
Lähde mainittava.

Kareva – Kansainvälisen rekrytoinnin valmiudet hanke on Euroopan unionin osarahoittama ja sen toiminta-alueena on Kymenlaakso. Hankeaika 2025-2027. Hanketoteuttajina hankkeessa ovat Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk, Kouvolan Ammattiopisto Eduko, Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami sekä Kotkan kaupunki.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

